

Sagsnr.:
2018 - 2473

Dato:
12. marts 2018

Bilag 1: Lovende praksis

Baggrund

Selvom der på socialområdet i dag findes mange metoder og indsatser med dokumenteret effekt i forhold til bestemte sociale problemstillinger, er der fortsat meget praksis, hvor der endnu ikke er foretaget effektmålinger, og dermed ingen sikker viden om effekten. Formålet med "*Lovende praksis*" var at etablere et fælles sprog til at identificere og kvalificeret tale om de sociale praksisser, hvor effekten endnu ikke er dokumentet, men som vurderes at have en stor sandsynlighed for at vise en positiv effekt. Projektet har to konkrete leverancer:

- 1) **En fælles typologi (fælles sprog)** til klassifikation af praksis på det specialiserede socialområde. Typologien definerer 11 elementer som kendetegner "*Lovende praksis*".
- 2) **Et spørgeskemabaseret måleredskab** med i alt 67 spørgsmål, der kan indkredse i hvilken grad en praksis er kendetegnet af de enkelte 11 elementer

Projektet er finansieret af satspuljen for 2015 og gennemført for af det daværende SFI, nu VIVE, i tæt samarbejde med Socialstyrelsen.

De 11 elementer

Nedenfor er listet de 11 elementer, der indgår i "*Lovende praksis*".

1. *Teori og viden*: Praksis er forankret i veldefineret teori og aktuelt bedste viden.
2. *Virkning*: Der er undersøgelser, som tyder på, at praksis har en positiv virkning for borgerne på et eller flere af de områder, der er sat som mål.
3. *Beskrivelse*: Praksis er systematisk beskrevet, fx når det gælder hvilken gruppe borgere den er rettet mod, hvilke aktiviteter den består i og hvilke mål den har.
4. *Mål*: Praksis indeholder klare og relevante mål for de deltagende borgers udvikling eller velfærd.
5. *Overførbare*: Praksis kan overføres til andre tilbud, der er rettet mod tilsvarende grupper af borgere.
6. *Økonomi*: Praksis er forbundet med en vis grad af økonomisk rentabilitet.
7. *Faglig refleksion*: Praksis understøtter en fælles professionel faglig refleksion.
8. *Relationelt samarbejde*: Praksis understøtter, at medarbejderne har de rette professionelle relationskompetencer til at samarbejde konstruktivt med borgere, kolleger og andre fagprofessionelle.

9. *Individuel tilrettelæggelse:* Praksis tager udgangspunkt i de konkrete styrker, udfordringer og ønsker hos den gruppe borgere, indsatsen er rettet mod – og involverer borgerne i praksis.
10. *Monitorering:* Praksis involverer en systematisk monitorering af borgernes udvikling eller velfærd, set i forhold til de mål, der er sat.
11. *Opfølgning:* Der sker en løbende opfølgning og tilpasning af praksis.

Udviklingen af Lovende praksis

"*Lovende praksis*" er enestående i sin karakter, idet der, så vidt vides, ikke er andre, der på denne måde har udpeget kendetegn ved praksis, der har god sandsynlighed for at have effekt. Udviklingen af typologien og måleredskabet er derfor baseret på en eksplorativ forskningstilgang med inddragelse af flere forskellige videnskilder og en omfattende inddragelse af centrale interessenter og fagpersoner på socialområdet i Danmark.

Udviklingen af typologien har haft tre centrale mål for øje:

1. Den skal være solidt funderet i forskning og evidens
2. Den skal være genkendelig for dansk praksis på socialområdet, og kunne fungere i forlængelse af de eksisterende standarder på feltet
3. Den skal kunne fungere på tværs af hele det specialiserede socialområde.

Identificeringen af de 11 elementer er sket med udgangspunkt i dansk og international forskning samt interviews og fokusgrupper med chefer, medarbejdere og repræsentanter fra kommuner og Socialstyrelsen. Hvert af de 11 elementer er dermed solidt vidensunderbygget af forskning, der dokumenterer, at de enkelte 11 elementer selvstændigt øger sandsynligheden for at en praksis vil have en positiv effekt for borgeren. Borgerens perspektiv på, hvad der er væsentligt for at en indsats virker, er velbelyst forskningsmæssigt.

Herudover har projektet bygget på en konsensusproces, og haft en ekstern interessentfølgegruppe, der har spillet en aktiv rolle under hele projektet. Interessentfølgegruppen bestod af: *Kommunernes Landsforening, Danske Regioner, Socialpædagogernes Landsforbund, Dansk Socialrådgiverforening, Professionshøjskolernes Rektorforening, Socialchefforeningen samt Børne- og Kulturchefforeningen.*

Anvendelse af Lovende praksis

Redskaberne i "*Lovende praksis*" giver nye muligheder på det specialiserede socialområde, og kan anvendes på forskellige måder. Dels understøtter "*Lovende praksis*" understøtter en øget vidensbaseret af lokal praksis ved, at sociale tilbud kan bruge redskaberne til at vurdere, hvor deres praksis har styrker og udfordringer i forhold til de 11 elementer. "*Lovende praksis*" giver således inspiration og retning for videreudvikling af den lokale praksis.

Redskaberne til "*Lovende praksis*" kan også anvendes af Børne- og Socialministeriet i forbindelse med prioritering af midler. "*Lovende praksis*" gør det muligt at identificere eksisterende praksis, som efterfølgende kan blive modnet og udbredt til andre kommuner og tilbud.

Endeligt kan redskaberne også bruges til forskningsbaserede kortlægninger og skabe overblik over, hvad der kendetegner dansk praksis på bestemte målgruppeområder. Kortlægningerne kan fx anvendes til at identificere, hvor stor variation, der eksisterer mellem praksisserne, eller om der eksisterer nogle fælles udfordringer i forhold til bestemte af de 11 elementer.

Sammenfattende kan det siges, at "*Lovende praksis*" er et bidrag til vidensdagsordenen på socialområdet i Danmark, der på forskellige måder understøtter videns- og evidensbaseringen af social praksis i Danmark.

Eksempler på anvendelse af Lovende praksis

Socialstyrelsen har erfaret, at flere kommuner og sociale tilbud allerede er i gang med at anvende "*Lovende praksis*" til udvikling af lokal praksis eller til prioritering af udviklingsprojekter i kommuner. Siden lanceringen af typologien har Socialstyrelsen desuden oplevet en stor efterspørgsel på oplæg og temadage om "*Lovende praksis*".

For at understøtte at sociale tilbud kan anvende "*Lovende praksis*" til lokal udvikling, har Socialstyrelsen lanceret et e-læringsmodul samt et elektronisk måleredskab¹, der sammen skal understøtte den lokale anvendelse af redskabet. I denne sammenhæng kan det også nævnes, at "*Lovende praksis*" spiller godt sammen med Socialstyrelsens Håndbog for resultatdokumentation og evaluering², som mere operationelt giver sociale tilbud anvisninger til, hvordan de fx bliver bedre til at beskrive praksis, arbejde med smarte mål samt understøtte en fælles faglig refleksion i praksis.

I det følgende er der oplyst tre andre eksempler på, hvordan "*Lovende praksis*" har fundet anvendelse:

1) KL og Socialpædagogernes Landsforbund: Vidensbaseret praksis i botilbud

Kommunernes Landsforening og Socialpædagogernes Landsforbund har brugt dele af "*Lovende praksis*" typologien til at udarbejde et inspirationskatalog om, hvordan man kan fremme en vidensbaseret praksis på botilbud. Projektet er gennemført i samarbejde med botilbud fra 20 projektkommuner.³

2) Socialstyrelsen: Dokumentation af lovende praksis på børneområdet

Socialstyrelsen har udmeldt en ansøgningspulje, hvor der blev identificeret fem lovende praksisser. De er nu genstand for en systematisk udviklingsproces med henblik på at sikre en fælles forståelse af praksis i kommunerne, få praksis velbeskrevet, styrke resultatdokumentation samt sikre en yderligere kvalificering af

¹ [Link til støtteredskaber](https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialstyrelsens-viden/lovende-praksis/stotteredskaber): <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialstyrelsens-viden/lovende-praksis/stotteredskaber>

² [Link til håndbog](https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/resultatdokumentation-og-evaluering-2013-handbog-for-sociale-tilbud-2): <https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/resultatdokumentation-og-evaluering-2013-handbog-for-sociale-tilbud-2>

³ [Link til inspirationskatalog](http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_84679/cf_202/Vidensbaseret_praksis_i_botilbud.PDF): http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_84679/cf_202/Vidensbaseret_praksis_i_botilbud.PDF

praksis ud fra aktuelt bedst viden på feltet. Perspektivet for projektet er efterfølgende udbredelse, hvis resultaterne er gode.⁴

3) Socialstyrelsen: Kortlægning af lovende praksisser på overgrebsområde

Der har hidtil manglet systematisk viden om, hvad der kendetegner dansk praksis i forhold til børn og unge, der har været udsat for vold eller seksuelle overgreb. Derfor har Socialstyrelsen bedt VIVE lave en kortlægning af praksis på området. Kortlægningen har identificeret 84 praksisser, hvoraf 14 af dem blev vurderet som særligt lovende. Kortlægningen har herudover også synliggjort hvilke af de 11 elementer, som praksisserne gennemsnitligt er stærkest og svagest på.⁵

⁴ Link til info om Socialstyrelsens projekt: <https://socialstyrelsen.dk/projekter-og-initiativer/born/dokumentation-af-lovende-praksis>

⁵ Link til overgrebskortlægningen: <https://vive.dk/2017/08/overblik-indsatser-boern-har-vaeret-udsat-overgreb/>